

Η αυταπάτη του λέγειν

Του **Κώστα Ν. Κωνσταντίνου** *

Εάν το «αυταπάτη» ήταν το θηλυκό γένος ενός επιθέτου, τότε το αρσενικό θα ήταν «αυτάπατος» - όπως είναι στον Όμηρο το «αθανάτη» για το «αθάνατος». Θα χαρακτηριζε εύστοχα, είτε ως επίθετο είτε ως ουσιαστικό, εκείνον που ομολογεί, σε μία πράξη αυτοκριτικής γενναιοδότητας, την αυταπάτη του. Όπως πολύ πρόσφατα ο κ. Τσίπρας εν προκειμένω. Άνθρωπος λοιπόν «αυτάπατος» θα ήταν εκείνος που ζει την αυταπάτη

του, που είναι προϊόν αυταπάτης. Και μπορεί η ανύπαρκτη και κατασκευασμένη αυτή μας λέξη να προκαλεί - ως προς την ηχητική της ακουστική - θυμηδία με τους παιγνιώδεις σημασιολογικούς συνειρμούς του μυαλού, έχει όμως και οικτρές συνέπειες. Στη μίζερη πραγματικότητα που ζούμε ο σύγχρονος “αυτάπατος” πάει γάντι με το παρόν ελληνικό κράτος, τις δονκιχωτικές σκιαμαχίες και το απύθμενο (αυτάπατος γαρ..) θράσος να θεωρεί τον εαυτό του ηθικό σε πλεονεκτήματα ενώ τους άλλους ανήθικους.

Τώρα που ψηφίστηκαν από την κυβερνητική πλειοψηφία στη Βουλή τα νέα σκληρά μέτρα, αποκαλύπτεται για ακόμα μία φορά η ικανότητα της κυβέρνησης να βάζει «κόκκινες γραμμές» και μετά να τις διαγράφει, κυριευμένη από μίαν ευεξήγητη αλλά όχι και ξαφνική πολιτική αχρωματοψία. Απομένει η συμφωνία με τους θεσμούς ως η επίσημη τελετή λήξης της αυταπάτης. Μέχρι εδώ μας κόστισε πολύ ο αγώνας του ΣΥΡΙΖΑ να κρατηθεί πάση θυσία στην εξουσία. Αγώνας που αποδεικνύεται ως η ισχυρότερη συγκολλητική ουσία. Δεν είχα καμία αυταπάτη γι’ αυτό. Όσοι κατά καιρούς διερρήγνυαν τα ιμάτιά τους, υποχώρησαν ηρωικά. Το ζήσαμε άλλωστε και επί ΠΑΣΟΚ και επί ΝΔ. Δεν άλλαξε ξαφνικά η αντίληψη και προσδοκία του μέσου Έλληνα για την πολιτική. Πολύ περισσότερο και η εκλογική της αποτύπωση. Το ότι μερικοί επιμένουν ακόμα να υποστηρίζουν ότι κρατάνε τις υποσχέσεις τους, μόνο θυμηδία προκαλεί - αν όχι και οργή. Και προκαλεί επιπλέον ανησυχία και θλίψη για το μέλλον αυτού του τόπου ο αυτοεγκλωβισμός του πολίτη σε μία πολιτική ανωριμότητα, στο σημείο που θέλει η κριτική του για «τους σημερινούς» να περνά συγκριτικά μέσα από «τους προηγούμενους». Μέχρι τότε; Λες και η ευθύνη για τη χρηστή διακυβέρνηση της χώρας πιστώνεται αυτόματα με θετικούς πόντους, ανάλογα με τα αρνητικά πολιτικά ελλείμματα των άλλων. Οι οποίοι, ας μη ξεχνάμε, τιμωρήθηκαν στην κάλπη - και δικαίως - για την εγκληματική ανικανότητα χειρισμού των υποθέσεων της χώρας. Εδώ όμως πρόκειται για την αποθέωση του πολιτικού αμοραλισμού. Οι λέξεις αποκτούν άλλα, άγνωστα στο λεξικό νοήματα. Οι προτάσεις ξεφεύγουν από το συγκεκριμένο για να υπενθυμίσουν και να γαργαλίσουν ανεκπλήρωτες προσδοκίες. Η λογική εκβιάζεται και ο συνθηματικός λόγος προβάλλεται αναιδώς ως σημαίνουσα επιχειρηματολογία. Επειδή ακριβώς επιλογή των λαϊκιστών είναι το προς ηδονήν λέγειν (για τα αυτιά του κόσμου) κατά το αρχαίον λεγόμενον. Και μπορεί η αυταπάτη του λέγειν να συνεχίζεται εις το διηνεκές, η ηδονή όμως νομοτελειακά αργά ή γρήγορα θα λάβει τέλος.

*** Ο Κώστας Ν. Κωνσταντίνου είναι φιλόλογος στο 3ο Γενικό Λύκειο του Ηρακλείου**